

[Ole Bjørn Kraft.]

os. Og så længe der er en mulighed for en fredelig løsning og der ikke finder overgreb sted mod kanalens frihed, er det forhandlingens vej, man må gå, og der er stadig god grund til at tro, at forhandlingens vej også vil føre til et tilfredsstillende resultat.

Det, vi drøfter i dag, er jo Danmarks holdning til forslaget, som jeg allerede har udtalt mig om, de beslutninger, regeringen har truffet, og endelig spørgsmålet om, hvordan det skal gå i fremtiden. De demokratiske partier har haft en mulighed for at følge hele denne udvikling, og selvom der måske på et vist tidspunkt har været en vis nuance i holdningen, har vi givet tilslutning til den højttærede stats- og udenrigsminister og har kun grund til at være tilfredse med det forløb, som den danske politik under hans ledelse her har fået.

Jeg behøver ikke at gøre flere bemærkninger om denne side af sagen, men jeg vil gerne i den tid, der er til min rådighed, fremsætte nogle principielle synspunkter om hele stillingen. Situationen omkring Suezkanalen må nemlig efter min mening — og det erkender sikkert også andre — ses i perspektivet af den udvikling, der har fundet sted siden konventionen af 1888, en udvikling, som stadig fortsætter, som på ingen måde er afsluttet.

Vi ser det måske allerklarest, hvis vi et øjeblik tænker på, hvem der har underskrevet konventionen af 1888. Det har Hendes Majestæt Dronningen af England og Irland, Kejserinde af Indien. Det har Hans Majestæt Kejseren af Tyskland, Konge af Preussen. Det har Hans Majestæt Kejseren af Østrig, Konge af Bøhmen, apostolisk Konge af Ungarn. Det har sultanen af Tyrkiet på Ægyptens vegne. Det er hele det 19. århundrede, som her dukker op for vort blik. Det er en verden, der ikke er mere. Det bør indgå i billedet. Det kan naturligvis og må naturligvis ikke på nogen måde medføre, at en international konvention fra den tid ikke skal respekteres. Det forringer ikke på nogen måde værdien af denne konvention, men når jeg har draget dette lille billede frem, er det, fordi det er vigtigt at forstå, at der er sket så meget i verden, siden denne konvention kom til, at det er rimeligt at søge en løsning af de vanskeligheder, der er opstået ved præsident

Nassers egenmægtige handling, på grundlag af tilstanden i verden i dag.

Vi vil nemlig begå en meget grov fejl og en meget farlig ting, hvis vi undlader at drage dette med ind i billedet. Det afgørende træk i dag er, at vi står ved afslutningen af kolonitiden, at uafhængighedsbevægelserne i Asien og Afrika går deres gang, at vi hverken har moralsk ret eller længere militær magt til at hindre denne udvikling, og vi bør ikke gøre det. Man må også tage med i betragtning, at det ikke mere er europæiske stormagter, der ensidigt kan træffe nogen beslutning i de internationale sager, men at der bagved alle disse beslutninger er andre magter, og at man stedse må have for øje, hvilke næste skridt, hvilken næste udvikling der ville komme, hvis der f. eks. opstod en krig i Det mellemste Østen.

Vi skal altså huske, at vi lever i det 20. århundrede, og at de metoder, der blev anvendt og kunne anvendes i det 19. århundrede, er håbløst uvirkelige i dag. Skulle det virkelig ikke være muligt at vinde forståelse alle steder for den tankegang, at målet for den vestlige verden og for den europæiske politik i dag må være at vinde venner, at samarbejde med de nationer, vi tidligere dominerede, i stedet for at gøre dem til vore fjender? Jeg er overbevist om, at det vil være muligt at vinde disse nationer både som venner og også vinde dem for et samfundssyn, der bygger på frihed; men forudsætningen er, at vi forstår deres ønske, ja, deres krav om ligeberettigelse, om at blive betragtet som ligeværdige nationer og folk. Derfor må vi finde et nyt forhold til dem, og det har vi haft vanskeligt ved i Europas lande.

Jeg kan ikke lade være med at sige, at hvis vi et øjeblik ser væk fra det politiske og ser på de følelser og stemninger, som gennemstrømmer folkene, og som, når det kommer til stykket, så ofte er afgørende for hele udviklingen, kan man ikke lade være med at tænke på, hvorledes disse folks skæbne har været hele det 19. århundrede igennem. Vi skal også huske på, at vi her i Europa må ned på jorden igen. Vi har domineret verden så længe, og vi har ofte gjort det således, at det har været til gavn, men også ofte således, at det har været til skade. Vi må vænne os til, at vor stærke magtstilling ikke længere eksisterer. Det er en